

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2016

Marking Scheme

Slovakian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

SLOVENSKÝ JAZYK

Hodnotiaca schéma

ČASŤ I

30 bodov

Text – Porozumenie a interpretácia

1. Vysvetlite vlastnými slovami výrazy: (5 × 1 bod)

- a) otrocká drina – *nadľudská, ťažká, zle platená práca*
- b) zaplaviť trh – *vyrábať veľmi veľa, byť najvýznamnejší výrobca na svete*
- c) sypať si popol na hlavu – *priznať si vinu*
- d) hovoriť ako cez kopirák – *opakovať rovnaké slová a vety*
- e) vyrábať za babku – *veľmi veľmi lacno*

2. Na základe textu vysvetlite, prečo sa Bangladéš nazýva textilnou továrňou sveta. (5 bodov)

V textilných továrňach krajiny pracujú tisíce mužov, žien i detí za nízke mzdy. Celá produkcia ide na vývoz do ázijských, ale najmä do západných krajín. Na textilnom priemysle stojí ekonomika krajiny. Vývoz odevov je totiž zásadným hýbateľom celej ekonomiky preľudnenej krajiny. Výnosy z textilného biznisu len v rokoch 2011 – 2012 predstavovali viac ako dvadsať miliárd dolárov. Šije sa tam oblečenie pre mnohé veľké móдне značky.

3. Objasnite podľa textu, ako ovplyvnila tragédia v Dhake život bangladéšskych krajčirov. (5 bodov)

O tragédii sa vysielali správy a reportáže, celý svet videl, v akých neľudských a nebezpečných podmienkach pracujú bangladéšski krajčiri. Začalo sa o tom hovoriť, hľadali sa vinníci, na sociálnych sieťach to vyvolalo veľkú diskusiu. Svetoví výrobcovia si uvedomovali vinu. Vláda prisľúbila rýchlu textilnú reformu, vznikli odbory, aj keď v praxi veľmi nefungujú. Zamestnávateľia sľúbili nápravu, zvýšenie miezd. Zamestnanci sú sebavedomejší, žiadajú lepšie podmienky.

4. Ktoré sú podľa vás spoločné a rozdielne aspekty života mladého krajčira Nadeela a jeho rovesníkov na Západe? (5 bodov)

Mladí ľudia v Bangladéši musia od útleho veku pracovať, aby pomohli vyžiť svojim rodinám. Je to ťažká práca a trvá aj 16 hodín denne. Nemajú čas na vzdelanie a robia preto, aby ich rodiny mohli prežiť. Ale aj oni snívajú o tom, aby si raz našli ľahšiu

a lepšie platenú prácu. Chceli by sa stretnúť s mladými ľuďmi na západe. Mladí ľudia vo vyspelých krajinách majú dostatok všetkého, môžu sa vzdelávať a slobodne sa vyjadrovať a cestovať. Často si kupujú nové oblečenie a mnohokrát si ani len nevedia predstaviť podmienky, v akých pracujú ľudia v krajčírskych dielňach v Bangladéši. Často len statusmi na sociálnych sieťach dávajú najavo svoje názory, protestujú alebo niečo zdieľajú, ale žijú ďaleko od reality rozvojového sveta. Mali by viac spoznávať súčasný svet a hľadať možnosti ako ho zmeniť k lepšiemu.

- 5. Diskutujte o názve článku: „Lepšie ako žobrať,“ hovoria chudobní, ktorí obliekajú svet. Vyjadrite, čo si o ňom myslíte. (5 bodov)**

Zamestnanci textilných fabriek sa dokážu materiálne postarať o seba a svoje rodiny. Krajčírmi považujú svoju prácu za výhodnejšiu oproti iným ešte nebezpečnejším prácam, ako sú triedenie odpadu, práca rikšu, opravovanie lodí. Je to lepšie platená práca ako tie ostatné. Majú svoju ľudskú dôstojnosť, nemusia žobrať, čo je veľmi ponižujúce pre človeka. Ale zároveň je to veľmi smutné, že za takú ťažkú prácu dotávajú krajčírmi v Bangladéši mzdu, ktorá im vystačí len na prežitie, pretože menej je už len žobranie. To je problém chudobných, zaostalých krajín – ekonomická závislosť na iných krajinách.

- 6. Čo by mala podľa vás a podľa textu urobiť spoločnosť, aby sa zlepšili životné podmienky mladých ľudí v takýchto chudobných krajinách ako Bangladéš? (5 bodov)**

Zvýšením vzdelanosti. Sťahovaním za prácou. Požadovaním humánnych pracovných podmienok, hygienických a bezpečnostných noriem. Mali by sa zaujímať o iné systémy, snažiť sa cestovať, aby videli, že sú krajiny, kde mladí ľudia študujú a pripravujú sa na život, aby sa mohli neskôr slobodne rozhodnúť, akej profesii sa budú venovať. Mali by požadovať rovnocenné postavenie všetkých ľudí v spoločnosti, zrovnoprávnenie žien. Mali by žiadať slobodné voľby, zúčastňovať sa politického života v krajine. Mali by prispieť k demokratizácii krajiny.

Poznámka: V 1. a 2. časti budú pri hodnotení brané do úvahy nasledovné kritériá:

- 1. Zrozumiteľnosť odpovedí** – kandidát porozumel otázkam a dokáže na ne odpovedať – 30 %
- 2. Ucelenosť odpovede** – kandidát zvolil vhodné výrazy a tvorí svoju odpoveď požadovaným spôsobom – 30%
- 3. Ovládanie jazyka** – kandidát preukázal dostatočné znalosti z jazyka, v ktorom je schopný sformulovať svoje myšlienky zrozumiteľne a ucelene – 30%
- 4. Zručnosti** – gramatika, pravopis – 10%

ČASŤ II

30 bodov

Napište **komentár** (najmenej 100 slov) na tému:

Západná spoločnosť oblečená do bangladéšskych šiat si po nešťastnej udalosti z roku 2013 akoby zrazu uvedomila, že svojim nákupom podporuje strašné zaobchádzanie s úbohými ázijskými robotníkmi.

Napríklad:

- *Západná spoločnosť je konzumná, pracujeme, aby sme sme zarábali, aby sme si mohli kúpiť, čo potrebujeme*
- *Kupujeme si, keď niečo potrebujeme, a niekedy aj keď to nepotrebujeme, keď sa nám to páči a má to dobrú cenu, to znamená, že to je lacné*
- *Na oblečení, ktoré si kupujeme, je často napísané made in Bangladéš, made in India, made in Vietnam, made in Kambodža, made in China, pri kúpe si ani neuvedomujeme, za akých podmienok sa naše oblečenie vyrába*
- *Vďaka médiám sme už viac informovaní o životných a pracovných podmienkach ľudí v rozvojových krajinách*
- *Nakupovaním lacného oblečenia šitého v ázijských krajinách podporujeme ekonomiku týchto krajín aj napriek tomu, že hlavný zisk ide veľkým západným spoločnostiam*
- *Keby sa zvýšila cena práce v týchto krajinách, oblečenie by bolo drahšie, alebo veľké spoločnosti by preniesli výrobu do iných, ešte chudobnejších krajín.*
- *Keby sme prestali kupovať oblečenie šité v chudobných ázijských krajinách, možno by tisíce ľudí prišlo o prácu a o existenčnú istotu*

ČASŤ III

40 bodov

Napište **esej** (asi 300 slov) na jednu z dvoch nasledovných tém:

1. téma:

Ako sa dá prežiť šťastný život s vedomím nespravodlivosti na svete

alebo

2. téma:

Svet sa môže stať veľmi zlým miestom, ak ho spoločne nebudeme robiť spravodlivejším, demokratickejším a udržateľnejším.

Fintan O'Toole: The Irish Times
22. februára 2016

